

O ja, Kees gaat met pensioen

Tussenwerpsels zijn woorden zoals *o* en *ja* en *hallo* en *verdorie* die je als losse zin kunt gebruiken:

Hallo!

(Kom je?) Ja!

(Ik kom toch maar niet) O?

Verdorie!

Je kunt tussenwerpsels ook aan een zin vastplakken, hetzij aan een van de uiteinden, of ergens in het midden (ze heten niet voor niks 'tussenwerpsel', wat een leenvertaling is van het Latijnse 'interjectio'):

Hallo! Ben je daar eindelijk?

Dat is een goed idee ja

O is dat zo?

Nou zit je verdorie weer met je telefoon te spelen

Tussenwerpsels kun je ook combineren:

Ach ja

Hè verdorie

Nee hè

O ja

Soms is de ene volgorde veel natuurlijker dan de andere: *o ja* klinkt veel beter dan *ja o*; *o ja* kom dan ook veel vaker voor dan *ja o*. In andere gevallen zijn beide volgordes mogelijk, maar is er een verschil in betekenis. Vergelijk bijvoorbeeld *hè nee*, waarin vooropgeplaatst *hè* een emotioneel geladen opmerking aankondigt waardoor *nee* extra nadruk krijgt, maar eens met *nee hè*, waarin achteropgeplaatst *hè* de luisteraar om instemming vraagt.

Sommige combinaties van tussenwerpsels hebben meer dan één betekenis. Neem nou *o ja*. In de volgende voorbeelden wordt ergens op gereageerd; hier kun je *o* weglaten. *Ja* kun je hier vervangen door *inderdaad* en dat soort woorden.

O ja, dat zei je

O ja, nu herken ik het weer

(volgende week is er een feestje) O ja, Kees gaat met pensioen

In de volgende voorbeelden daarentegen wordt een nieuw onderwerp aangesneden. Hier kan *ja* eventueel wegblijven. *Trouwens* kan in deze zinnen dezelfde functie vervullen

O ja, de kinderen slapen vannacht niet thuis

O ja, kun je de vuilniszak even buitenzetten?

O ja, Kees gaat met pensioen, als je het nog niet wist.

Als je de betekenis van *o ja* uiteen wil rafelen, dan kun je *o* aankondigend noemen, en *ja* bevestigend.

Er is trouwens nóg een gebruik van *o ja*. Dan klinkt het als een vraag, en drukt het verbazing uit.

(Kees gaat met pensioen.) O ja? Hij ziet er nog zo jong uit!